

सुराज्य

सोलापूर, पुणे, सांगली, उस्मानाबाद, लातूर, विजापूर, गुलबर्गा, बिदर, बीड

दिल्ली हादरली, भूकंपाचे तीव्र धके

नवी दिल्ली : राजधानी नवी दिल्लीमध्ये भूकंपाचे तीव्र धके जाणवले आहेत. भूकंपाची तीव्रता मोठी असल्याने जम्मू काश्मीरपर्यंत याचा प्रभाव जाणवला. दिल्लीतील नागरिकांनी देखील भूकंपाची तीव्रता अनुभवली. रिश्टर स्केलवर याची तीव्रता ५.८ इतकी होती. या भूकंपाचा केंद्रबिंदू अफगाणिस्तानमध्ये असल्याची माहिती आहे. आतापर्यंत मिळालेल्या माहितीनुसार अद्याप कसलही जीवित अथवा वित्तहानी झालेली नाही. मात्र, लोकांमध्ये भीतीचं वातावरण असल्याचं दिसून आलं आहे. काही दिवसांपूर्वीच दिल्लीमध्ये भूकंपाचे सौम्य धके जाणवले होते. दिल्ली एन्सीआर भूकंपाच्या संवेदनशील भागात येतं. या भागात जर मोठा भूकंप झाला तर प्रचंड नुकसान आणि तेवढीच प्रचंड जिवीतहानीही होऊ शकते. हे नुकसान नेमकं किती असेलयाची कल्पना करणंही कठीण आहे.

www.surajyadigital.com

शुक्रवार, दि. ६ जानेवारी २०२३

वर्ष : २१ वे अंक : १०१ वा किंमत : ५ रुपये पाने ८

समसमान मते पडल्यास

सरपंच ठरवणार उपसरपंच

सुराज्य/सोलापूर

यंदाही सरपंच थेट जनतेतून निवडून आल्यामुळे ग्रामपंचायतीमध्ये खरी चुरस निर्माण झाली आहे ती उपसरपंचपदासाठी. एरव्ही सरपंच पदासाठी असणारी रस्सीखेच यंदा उपसरपंचपदासाठी दिसणार आहे. त्यासाठी फोडाफोडीच्या राजकारणाला गावोगावी उत येणार आहे. पाडापाडीच्या राजकारणानंतर जोडाजोडीची जुळवाजुळव करूनही जर उपसरपंच पदाच्या निवडणुकीत समसमान मते पडली तर कोणाला उपसरपंच करायचे? याचा निर्णयसुद्धा सरपंच घेणार आहेत. कारण उपसरपंच पदाच्या निवडणुकीत सरपंच पीठासीन अधिकारी राहणार असून निर्णायक मत देण्याचा अधिकार सरपंचाला बहाल करण्यात आला आहे. त्यामुळे समसमान मते पडल्यास उपसरपंच कोणाला करायचे हे खुद्द सरपंच ठरवणार आहेत.

शासनाचे पत्र ठरले कोर्टात वैध : दरम्यान, दि.३० सप्टेंबर २०२२ रोजीच्या पत्रानुसार जनतेतून निवडून आलेल्या सरपंचाला पहिल्यांदा प्रा.पं. सदस्य म्हणून उपसरपंच पदाच्या निवडणुकीत मतदान करता येतं. या निवडणुकीत समसमान मते पडल्यास पीठासीन अधिकारी म्हणून निर्णायक मते देण्याचा अधिकार देण्यात आला आहे. या पत्राला मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद आणि नागपूर खंडपीठात याचिकांद्वारे आव्हान देण्यात आले होते. मात्र दोन्ही खंडपीठांनी शासनाचे पत्र वैध ठरवले आहे.

सरपंचाच्या निर्णायक मताला आले महत्त्व : ज्या ग्रामपंचायतीमध्ये १३ सदस्य आहेत. त्यापैकी सरपंच गटाचे ६ आणि विरोधी गटाचे ७ सदस्य निवडून आले असले तरी या नियमानुसार उपसरपंच निवडीच्या पहिल्या फेरीत सरपंचांनी सदस्य म्हणून त्यांच्या गटाच्या उमेदवाराला मतदान केले तर मतांची संख्या प्रत्येकी ६ होणार आहे. अशावेळी सरपंच आपले निर्णायक एक मत आपल्याच गटाच्या उमेदवाराला देऊन आपलाच सरपंच निवडून आणू शकतो. त्यामुळे आता सरपंचाच्या मताला महत्त्व आले आहे.

१८९ उपसरपंचांची निवड : पहिल्या टप्प्यात जिल्ह्यातील १८९ ग्रामपंचायतींची पंचवार्षिक निवडणूक नुकतीच पार पडली आहे. याठिकाणी आता जिल्हाधिकाऱ्यांनी दि.६ ते १६ जानेवारीदरम्यान उपसरपंच निवडीचा कार्यक्रम जाहीर केला आहे. उपसरपंच निवडणुकीत गट 'ब' पक्षा कमी दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्यांची नियुक्ती निवडणूक निरीक्षक म्हणून करण्यात येणार आहे. त्यामुळे आता जिल्ह्यातील १८९ गावांमध्ये उपसरपंच निवडणुकीचे धुमशान येत्या दहा दिवसांत दिसून येणार आहे.

अशी आहे उपसरपंच निवडीची प्रक्रिया

महाराष्ट्र शासनाने राज्यातील सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना दि.३० सप्टेंबर २०२२ रोजी पाठवलेल्या पत्रानुसार

- उपसरपंच पदाच्या निवडणुकीत पहिल्या फेरीत सरपंच यांना मतदानाचा अधिकार असेल. या निवडणुकीमध्ये समसमान मते पडल्यास सरपंचाला निर्णायक मत देण्याचा हक्क असेल.
- उपसरपंचाची निवडणूक ही सरपंच यांच्या अध्यक्षतेखाली घेणे व उपसरपंच यांनी निवड करणे कायद्याने बंधनकारक असल्याने उपसरपंच निवडणुकीचे अध्यक्षस्थान भूषवून त्याचप्रमाणे कार्यवाही करणे सरपंच यांच्या कर्तव्याचा भाग आहे.
- उपसरपंच पदाच्या निवडणुकीची सभा तहकूब झाल्यास मुंबई ग्रामपंचायत निवडणूक नियम (सरपंच,उपसरपंच) निवडणूक अधिनियम १९६४ च्या नियम १२ मधील तरतुदीनुसार सदरची सभा त्या कारणासाठी दुसऱ्याच दिवशी तात्काळ घेण्यात यावी.
- उपसरपंचाच्या निवडणुकीकरिता अपरिहार्य कारणास्तव सरपंच उपस्थित राहण्यास असमर्थ असतील तर जिल्हाधिकारी यांनी सदर कारणाची खातरजमा करून महाराष्ट्र प्रा.पं.अधिनियम १९५९ चे कलम ३३ मधील पोटकलम ६(४) मधील तरतुदीस अनुसरून तात्काळ पीठासीन अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करावी, जेणेकरून विहित कालावधीमध्ये पंचायतीचे गठण करणे शक्य होईल.

डॉ.केळकर यांना नातू सेवागौरव पुरस्कार

पुणे : ग्रामीण विकास आणि सामाजिक सेवेच्या क्षेत्रातील प्रतिष्ठेच्या 'महादेव बळवंत नातू सेवागौरव' पुरस्कारासाठी यंदा सोलापूर जिल्ह्यातील सांगोला येथील डॉ. संजीवनी केळकर यांची, तर 'सेवाव्रती कार्यकर्ता' पुरस्कारासाठी पुणे जिल्ह्यातील अशोक देशमाने यांची निवड करण्यात आली आहे.

नातू द्रष्टे विश्वरत चंद्रशेखर यादव, विवेक गिरिधारी आणि अभया टोळ यांनी या पुरस्कारांची घोषणा केली. महादेव बळवंत तथा भाऊसाहेब नातू यांच्या ३६ व्या स्मृतिदिनानिमित्त ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ आणि माजी प्राचार्य अनिरुद्ध देशपांडे यांच्या हस्ते पुरस्कार वितरण सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. डॉ.संजीवनी केळकर यांना देण्यात येणाऱ्या 'सेवागौरव' पुरस्काराचे स्वरूप १ लाख रुपये, शाल आणि स्मृतिचिन्ह असे आहे. सांगोला वालुक्यासारख्या दुष्काळी भागात 'माता बालक उत्कर्ष प्रतिष्ठान'च्या माध्यमातून डॉ. संजीवनी केळकर या ग्रामीण महिलांसाठी आर्थिक स्वावलंबन, अव्याय निवारण, आरोग्य, पाणी टंचाई निवारणाचे काम सुमारे दोन तपाहून अधिक काळ करत आहेत.

स्टेअरिंग रॉड तुटल्याने एसटी पलटली, सुदैवाने जीवित हानी नाही...

वैराग : वैराग रस्त्यावर मातवंडी (ता. बार्शी) दोन ट्रॅक्टर हे वैरागकडून केवळ येथील कारखान्याच्या ग्रामपंचायत हद्दीत वैरागकडे जाणाऱ्या एस. टी. बसचा रॉड तुटल्याने बस पलटी झाल्याची घटना गुरुवारी (ता. ०५) सकाळी दहा वाजण्याच्या सुमारास घडली. एसटी बसमध्ये एकूण ३० ते ३५ प्रवासी प्रवास करत होते. सुदैवाने यात कोणतीही जीवित हानी झाली नसून ४ प्रवासी किस्कोठ जखमी झाले आहेत. एसटी बसमधून बाहेर काढून घेतली गेली. यावेळी फोरेन्सिक तपासणीसाठी पोलीस ठाणे घडक दिली. घडकने बस पलटली. या अपघातात बस आणि लोखंडी खांबाचे नुकसान झाले असून चार प्रवासी किस्कोठ जखमी झाले आहेत.

येणेगुरजवळ अपघात; पादचारी ठार

हैद्राबाद महामार्गावरील येणेगुर येथे अनोळखी वाहनाच्या धडकेने मुसा इकबाल पटेल (वय५५ रा.कोळनूर पांढरी, ता. लोहारा) हा पादचारी गंभीर जखमी होऊन उपचारा दरम्यान मृत झाला. बुधवारी सायंकाळच्या सुमारात हा अपघात घडला. त्यांना उमरगा येथे प्राथमिक उपचार करून इकबाल (भाऊ) यांनी सोलापुरातील शासकीय रुग्णालयात दाखल केले होते. उपचारादरम्यान ते पहाटे मृत झाले. अशी नोंद सिव्हेल पोलीस चौकीत झाली आहे.

इंद्रभुवन इमारत प्रजासत्ताक दिनापासून नागरिकांना पाहण्यासाठी होणार खुली कायमस्वरूपी विद्युत रोषणाईने उजळणार इमारत

सोलापूर: महापालिका आचारातील सोलापूरच्या सोदवॉत भर टाकणाऱ्या १९० वर्षाच्या हेरिटेज वस्तू असलेल्या इंद्रभुवन इमारतीच्या नूतनीकरणाचे काम किस्कोठ कामे वगळता जवळपास पूर्ण झाले आहे. गतवैभवात श्राद्ध झालेल्या दिमाखदार इंद्रभुवन इमारत प्रजासत्ताक दिनापासून म्हणजे २६ जानेवारी नागरिकांना पाहण्यासाठी होणार खुली होणार आहे. या इमारतीवर आकर्षक विद्युत रोषणाई कायमस्वरूपी करण्यात आली आहे.

दुसऱ्या मजल्यावर आयुक्तांचे कार्यालय या इमारतीत खालच्या बाजूला कलादालन, ऐतिहासिक वस्तू संग्रहालय राहणार आहे. यामध्ये पूर्वं इतिहास असलेले छायाचित्रही लावण्यात येणार आहेत तसेच पहिल्या मजलावर सेंट्रल हॉल राहणार आहे तर दुसऱ्या मजल्यावर महापालिका आयुक्तांचे कार्यालय असेल. अतिशय उत्कृष्ट पद्धतीने कारागिरींनी या इमारतीला गत सौंदर्य प्राप्त करून दिल्याची माहिती अतिरिक्त आयुक्त कारंजे यांनी दिली.

नूतनीकरणाचे काम जवळजवळ पूर्ण झाले आहे. बाहेरील बाहेरील पोर्च मधील किस्कोठ कामे आता हाती घेण्यात आली असून इतर सर्व कामे पूर्ण झाले आहेत. महापालिका अधिकाऱ्यांच्या कार्यालयासाठीची अंतर्गत फर्निचर व इतर कामे हाती घेण्यात येत आहेत. त्यानंतर महापालिकेच्या प्रमुख अधिकाऱ्यांची कार्यालये या इंद्रभुवन इमारतीत पुन्हा स्थलांतरित करण्यात येतील. या इंद्रभुवन इमारतीत महापालिका आयुक्त, २ अतिरिक्त आयुक्त, दोन उपायुक्त, चार सहाय्यक आयुक्त यांची कार्यालये राहणार आहेत तर खाली कलादालन संस्था आहे. यामध्ये ऐतिहासिक वस्तू संग्रहालय राहणार आहे.

लोकसभेआधीच होणार राम मंदिराचे काम : शाह

नवी दिल्ली : केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी राम मंदिराच्या उभारणीवरून मोठी घोषणा केली आहे. १ जानेवारी २०२४ पर्यंत राम मंदिर तयार होईल, असे अमित शाह म्हणाले आहेत. राम मंदिरात जाऊन प्रभु रामाचे दर्शन घेण्यासाठी समस्त देशवासी आतुर झाले आहेत. त्यामुळे हे मंदिर पूर्ण होऊन दर्शनासाठी कमी खूले होणार याकडे सर्वांचे लक्ष लागलेले असतानाच अमित शाहांनी तारखेबाबत मोठी घोषणा केली आहे. पुढच्या वर्षी लोकसभेच्या निवडणुका लागण्याची शक्यता आहे. त्याआधीच राम मंदिर दर्शनासाठी खुले होऊ शकतं. अमित शाह म्हणाले की, राम मंदिराप्रश्नी काँग्रेसच्या काळात कोर्टाचेरी सुरु होती. देशाला स्वातंत्र्य मिळाल्यापासून हे प्रकल्प न्यायालयात प्रलंबित होतं. मात्र, नरेंद्र मोदी

पंतप्रधानपदी आल्यानंतर सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय आला आणि मोदींनी त्याच दिवशी राम मंदिराचे भूमिपूजन पूर्ण करून मंदिराच्या बांधकामाला सुरुवात केली. आता १ जानेवारी २०२४ पर्यंत राम मंदिर तयार झालेलं असेल, असे अमित शाह म्हणाले. राम मंदिराबाबतची कायदेशीर लढाई १३५ वर्षांपेक्षा जास्त वेळ चालली. १५ व्या शतकापासून सुरु असलेल्या लढाईला २०१९ मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाचे पूर्ण विराम दिला. सर्वोच्च न्यायालयाचे या विवादीत जमिनीवर राम मंदिराच्या उभारण्याची परवानगी दिली. तसेच, मुस्लीम समाजाला दुसरी जागा देण्याचे ठरवण्यात आले, असे अमित शाह म्हणाले. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार, एक दूरत बनवून भव्य राम मंदिराच्या निर्माणाला सुरुवात केली गेली. ५ ऑगस्ट २०२० रोजी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते या राम मंदिराचे भूमी पूजन झाले. दरम्यान, २०२४ मध्ये लोकसभेच्या निवडणुका होणार आहेत. या निवडणुकांआधीच राम मंदिराचे काम पूर्ण झाल्यास भाजपाला याचा फायदा होणार आहे. लोकसभा निवडणुका होण्यासमोर ठेवूनच या मंदिराचे काम पूर्णत्वाच्या दिशेने जात असल्याचा चर्चांना आता बळ मिळालं आहे.

तिसरा डोळा
- प्रकाश पोरे

हाय तेच निस्तरता इना !!

कल्याण
567-85-348

मेन बाजार
457-62-345

महसूल प्रशासनाच्या नाकावर टिच्चून गौणखनिजचा उपसा

गौण खनिज विभागाचे 'हात' काळे

सुराज्य/सोलापूर
जिल्ह्यात बेकायदेशीरपणे मोठ्या प्रमाणात गौणखनिजाचे उत्खनन सुरुच आहे, हात गौण खनिज विभागाचे 'हात' काळे होत आहेत. त्यामुळेच माफिकांकडून गौण खनिजाची लूट सुरु आहे. माती मुरम चोरी बरोबरच दगडखानेही बेकायदेशीरपणे महसूल प्रशासनाच्या नाकावर टिच्चून चालविले जात आहेत. गौण खनिज विभागाचे अधिकारी

मोठ्या प्रमाणात खासगी इमारती उभारण्याचे काम सत्र सुरुच आहे. त्यासाठी लागणाऱ्या मुस्काचे वाडेल तेथून उत्खनन केले जात आहे, हा सर्व प्रकार महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांना माहीत असूनही त्याकडे ते जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत असल्याचा आरोप होत आहे. जिल्ह्यातून जाणाऱ्या राष्ट्रीय महामार्गाचे कोट्यवधीचे कंत्राट मिळालेल्या कंपन्यांनी तर कहरच केला आहे. महामार्गाच्या कामासाठी लागणाऱ्या गौण खनिज उत्खननाची परवानगी एकीकडे आणि उत्खनन मात्र

दुसरीकडे असे गंभीर प्रकार अनेकवेळा उपेकीस आले आहेत. प्रशासन मात्र 'सायलेंट' मोडवर असल्याने त्यांची 'गौण खनिज' माफियांसोबत मिलीभगत असल्याचे अधोरेखित झाले आहे. जिल्ह्यात केवळ १३ खडीकेशर मान्यताप्राप्त आहेत. उर्वरित सुमारे २० खडी केशर अनधिकृत असल्याचे खुद्द जिल्हाधिकाऱ्यांनी

सांगितले. असे असताना अनधिकृत खडी केशरवर महसूल विभागाकडून का कारवाई होत नाही? असाही प्रश्न उपस्थित होत आहे. गौण खनिज उत्खनन आणि वाहतुकीद्वारे कंत्राटदार आपले उखळ पांढरे करून घेत असले तरी उत्खननापासून ते वाहतुकीपर्यंतच्या प्रक्रियेतच वाच ठेवणारी यंत्रणा कोमात गेली आहे. एकीकडे शासनाचा लाखो रुपयांचा महसूल बुडत असताना दुसरीकडे गौण खनिजाचे उत्खनन आणि वाहतुकीचे उद्योग मात्र जोमात सुरु आहेत. जिल्ह्यात सर्वच शासकीय यंत्रणांसह

जिल्ह्यात अनधिकृतपणे सुरु असलेल्या खडी क्रशर चालकांनी गुरुवारी जिल्हाधिकारी मिलिंद शंभरकर यांची धेट घेतली. सुरु असलेल्या खडी क्रशरची रॉव्हली भरून घेण्यात यावी अशी मागणी केली. त्यास जिल्हाधिकाऱ्यांनी नकार दिला. पर्यावरण समितीची मान्यता घेऊन रीतसर प्रस्ताव दाखल करावेत, अशा सूचना जिल्हाधिकाऱ्यांनी त्यांना दिल्या.

शळगी परिसरातील एका खडी क्रशरवर महसूल प्रशासनाचे कारवाई केली. जिल्ह्यात तब्बल ८० खडी क्रशर महसूल प्रशासनाच्या नाकावर टिच्चून बेकायदेशीरपणे सुरु असताना शळगीतील एका खडी क्रशरवर कारवाई करून महसूल प्रशासनाचे नेमके काय साध्य केले. असा प्रश्न उपस्थित होत आहे.

खासगी प्रकारची कामे मोठ्या आहेत. गौण खनिज विभागातील प्रमाणात सुरु आहेत. त्यासाठी अधिकाऱ्यांची त्यांना उत्तम लागणाऱ्या गौण खनिजाची साधनी मिळत असल्याचे वारंवार मनसोक्तपणे लूट केली जात दिसून येत आहेत.